

Seferberlik Tetkik Kurulu nedir?

Emekli Orgeneral Sabri Yirmibeşoğlu, 6-7 Eylül olayları için “Özel Harp Dairesi'nin işiydi ve muhteşem bir örgütlenmeydi” ifadesini kullanmıştı.

Politika / 27/12/2009

Arınç olayının ardından gece yarısı basılan Seferberlik Tetkik Kurulu (STK) 1952'de kuruldu. İlk işi Kore'ye asker göndermek olan kurulun adı 6-7 Eylül olaylarına da karıştı

TOLGA AKINER

ANKARA - 1952 yılında bu yana çeşitli isimler altında faaliyetini sürdüren Seferberlik Tetkik Kurulu Başkanlığı'nın (STKB), adı Kore'ye asker gönderilmesinden, 6-7 Eylül olayları ve Kıbrıs'taki Türk Mukavemet Teşkilatı'nın örgütlenmesine kadar pek çok önemli olayla birlikte anıldı.

Görevi barış zamanında bölgesinde düşman işgaline karşı direniş ve ayaklanma örgütlemek olan Kurul hiyerarşik olarak Özel Kuvvetler Komutanlığı, o da Genelkurmay İkinci Başkanı'na bağlı.

Seferberlik Tetkik Kurulu (STK), ABD'de eğitim gören Tuğgeneral Daniş Karabelen tarafından dönemin Milli Güvenlik Kurulu olan Yüksek Savunma Kurulu kararı çerçevesinde, 27 Eylül 1952'de Milli Avcı Birlikleri şubesi olarak kurulan şimdiki Özel Kuvvetler Komutanlığı içinde bir oluşum olarak faaliyete başladı. 1948'de ABD'ye 'özel harp' kurumları ve 'stay behind' olarak adlandırılan strateji eğitimi için gönderilen 16 subay, Özel Kuvvetler'in resmi çekirdeğini oluşturmuştu. Bu subaylar arasında Karabelen'in yanı sıra, Turgut Sunalp, Ahmet Yıldız, Alparslan Türkeş, Suphi Karaman, ve Fikret Ateşdağlı gibi isimler de yer aldı. İlk icraatı, 1950'de Kore'ye asker gönderme işlerinin organizasyonu oldu.

STK'nın adı 6-7 Eylül olaylarıyla da gündeme geldi. Selanik'te Atatürk'ün doğduğu evin bombalandığı yalan haberi üzerine 6-7 Eylül 1955'te azınlıklara yönelik başlatılan saldırılarda 5 bin 583 ev ve dükkân yağmalanmıştı. 52 ayrı yerde aynı anda başlayan olaylarla ilgili olarak konuşan Özel Harp Dairesi'nin eski komutanlarından emekli orgeneral Sabri Yirmibeşoğlu, “Özel Harp Dairesi'nin işiydi ve muhteşem bir örgütlenmeydi” ifadesini kullanmıştı. STK'nın ismi daha sonra da birçok olayda 'kontr-gerilla' olarak geçmişti.

Kıbrıs'ta TMT'yi örgütledi

Bugünkü adıyla STKB, 1 Ağustos 1958 yılında dönemin Başbakanı Adnan Menderes'in direktifiyle Kıbrıs'ta Türk Mukavemet Teşkilatı (TMT) adı altında gizli, illegal ve silahlı bir örgütlenme kurdu. Kurulun ismi, 1967 yılında, o zamanki komutanı Tuğgeneral Cihat Ayol tarafından Özel Harp Diresi'ne (ÖHD) dönüştürüldü. Gayrinizami kuvvetlere karşı harekât konusunda uzmanlaşan ÖHD,

'ordu içindeki gizli ordu' olarak da anılmaya başladı.

TSK'nın reorganizasyonu kapsamında 1992'de Özel Kuvvetler Komutanlığı'nın (ÖKK) kurulması ile ÖHD, ÖKK'na bağlandı. ÖKK da, doğrudan Genelkurmay İkinci Başkanı'na bağlandı. ÖKK'nın temsil seviyesi iki yıl önce yapılan değişiklikle korgeneral seviyesine yükseltildi ve başına halen ÖKK komutanı olan Korgeneral Servet Yörük getirildi.

Asla er kullanmıyorlar

Yapılanması itibarıyla Türkiye 2002 yılına kadar 12 bölgeye ayrılmıştı ve her bölgenin bağlı olduğu bir bölge başkanlığı bulunuyordu. 2002 yılında yapılan değişiklikle Bölge Başkanlığı sayısı 16'ya çıkarıldı.

STKB da 'Gayrinizami harp' örgütlemekle görevli. Bu çerçevede her bölge başkanlığı, kendisine bağlı illerde ülkenin düşman işgaline uğraması durumunda, yerlerini asla terk etmeyecek, bölgesindeki hâkim otoriteyi yıkmak veya zayıflatmak, düşman harekâtını engellemek ve bölgeye sahip olmak maksadı ile yapılacak direniş ve ayaklanma gibi eylemleri başlatacak ve gerçekleştirecek sivil kadroları barış zamanında bulup örgütlemek için çalışıyor. Bu faaliyetler sırasında asla erler kullanılmıyor. Kadro daha ziyade astsubaylardan oluşuyor. Yönetici konumundaki yüzbaşı, binbaşı, yarbay ve albay rütbesindeki subaylar ise Özel kuvvetler komutanlığı personeli içerisinde seçiliyor. STKB'nın istihbarat toplama yetkisi ise bulunmuyor.

Başbuğ: Gömülü silahımız yok

Genelkurmay Başkanı Orgeneral İlker Başbuğ, 29 Nisan 2009 tarihinde Genelkurmay Karargâhı'nda düzenlediği basın toplantısında, Seferberlik Tetkik Kurulu'na üstü kapalı değinmişti. Bazı yayın organlarında, 'Ergenekon soruşturması çerçevesinde bulunan mühimmatın bir kısmının Özel Kuvvetler Komutanlığı'na ait olduğu bunların da seferberlik durumlarında kullanılmak amacıyla çeşitli yerlere gömüldüğü' yönündeki iddiaları anımsatan Başbuğ, "Bunun net olarak cevabını veriyorum; 1986 yılına kadar TSK'nın özellikle Özel Kuvvetler Komutanlığı'mıza ait Türkiye sathında gömülü silah ve mühimmatı vardır. 1986 yılında alınan o karar çerçevesinde silah ve mühimmatın tümünün toplatılarak depolara alınması emri verildi ve bu işlem 1998 yılında tamamlandı. Bu şu demektir, TSK'nın ülke sathında hiçbir yerde gömülü silah ve mühimmatı yoktur" demişti.

Daniş Karabelen

Alparslan Türkeş

Süptü Karaman

Turgut Sunalp

Ahmet Yıldız